

Brussel, 28.8.2014
COM(2014) 537 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

**Jaarverslag over het beleid van de Europese Unie inzake humanitaire hulp en civiele
bescherming en de uitvoering daarvan in 2013**

Inhoudsopgave

Kernpunten	3
De mondiale context.....	4
<i>Aantal noodsituaties neemt toe</i>	4
<i>Schendingen van het internationaal humanitair recht</i>	5
<i>Moeilijke economische tijden</i>	5
Humanitaire hulpoperaties	6
<i>Rampenparaatheid en weerbaarheid</i>	12
<i>EU Children of Peace</i>	13
<i>Verband met andere EU-instrumenten</i>	13
Civielebeschermingsoperaties	13
Financiële en personele middelen	15
Het beleid voor humanitaire hulp en civiele bescherming	18
Conclusie.....	20

Inleiding

In dit jaarverslag worden de belangrijkste beleidsresultaten en activiteiten van de Europese Commissie op het gebied van humanitaire hulp in 2013 beschreven, die hoofdzakelijk via het directoraat-generaal Humanitaire hulp en civiele bescherming (ECHO) ten uitvoer zijn gelegd. In het jaarverslag is geen gedetailleerde beschrijving van alle ondernomen werkzaamheden en acties opgenomen, maar worden de kernactiviteiten en de ontwikkelingen van algemeen belang beschreven.

Het mandaat van ECHO omvat zowel humanitaire hulp als civiele bescherming. Dit zijn de twee belangrijkste mechanismen waarmee de Europese Unie kan zorgen voor snelle en doeltreffende noodhulp aan personen die geconfronteerd worden met de onmiddellijke gevolgen van een ramp.

Met de **humanitaire hulp** van de EU wordt noodhulp verstrekt aan de meest noodlijdende mensen in derde landen. Deze hulp is een reddingslijn voor wie getroffen wordt door een door de natuur of de mens veroorzaakte ramp, en bereidt gemeenschappen die slachtoffer zijn van herhaaldelijk optredende crises voor op toekomstige noodsituaties. In aanvulling op humanitaire hulp biedt **civiele bescherming** onmiddellijke ondersteuning met teams van deskundigen, reddingsuitrustingen en continue monitoring van zich ontwikkelende rampen, zowel binnen als buiten de Europese Unie.

Steeds wanneer een ramp zich voordoet, is er een onmiddellijke behoefte aan hulp. Tegen deze achtergrond kan een tijdige en doeltreffende interventie door de internationale gemeenschap het verschil tussen leven en dood betekenen. **Meer dan de helft¹ van de financiële middelen die wereldwijd ter beschikking worden gesteld om de noden van mensen te verlichten die getroffen zijn door een door de natuur of de mens veroorzaakte ramp, is afkomstig van de EU en haar lidstaten.** De EU verstrekt via haar humanitaire hulpacties directe hulp bij rampen, bereidt gemeenschappen voor op toekomstige problemen en spant zich ten eerste in om de eerbiediging van het internationaal humanitair recht te bevorderen.

KERNPUNTEN

Via de instrumenten humanitaire hulp en civiele bescherming heeft de EU in 2013 aanzienlijke, op behoeften gebaseerde bijstand verstrekt, met **in totaal 1 353 miljoen EUR aan vastleggingskredieten².**

Enkele kerngegevens:

- bijstand werd verleend aan ongeveer **124 miljoen slachtoffers³** van door de natuur of de mens veroorzaakte rampen of aanhoudende crises;
- humanitaire hulp werd verstrekt in **meer dan 90 niet-EU-landen**;
- de EU bevond zich samen met haar lidstaten in de voorste gelederen bij **alle belangrijke crises** wereldwijd, in het bijzonder in de respons op de crisis in Syrië, en was de **grootste donator van internationale hulp**;
- **ongekende EU-samenwerking** werd gemobiliseerd tijdens de zeer omvangrijke ramp die werd veroorzaakt door de tyfoon Haiyan op de

¹ Volgens de meest recente (2013) beschikbare gegevens (Global Humanitarian Assistance: <http://www.globalhumanitarianassistance.org>).

² 1 326 miljoen EUR voor humanitaire hulp en 27 miljoen EUR voor civiele bescherming (20 miljoen EUR binnen de EU, 7 miljoen EUR buiten de EU).

³ Van wie 106 miljoen mensen werden geholpen met humanitaire hulp en voedselhulp en 18 miljoen via programma's voor rampenparaatheid.

Filipijnen; de EU en haar lidstaten doneerden 180 miljoen EUR, naast steun in natura;

- het **EU-vrijwilligersinitiatief voor humanitaire hulp (EU Aid Volunteers)**⁴ werd bekrachtigd; het zal tussen 2014 en 2020 voorzien in 18 000 vrijwilligersplaatsen;
- Er is **36 keer** een beroep gedaan op het **EU-mechanisme voor civiele bescherming**⁵ (inclusief verzoeken om bijstand, vroegtijdige waarschuwingen en/of monitoring);

In mei 2013 werd een mijlpaal bereikt met de ingebruikname van het **Europees coördinatiecentrum voor respons in noodsituaties (ERCC)**, waardoor het beheer van operaties aanzienlijk wordt vergemakkelijkt, vooral op het gebied van coördinatie van en respons op rampen, met dienstverlening rond de klok (met ingang van 1 oktober 2013). Het is de belangrijkste missie van het ERCC om operationele ondersteuning, geïntegreerde situationele kennis en analyse te verstrekken voor de coördinatie van acties via zowel humanitaire hulp als civiele bescherming.

DE MONDIALE CONTEXT

Aantal noodsituaties neemt toe

Wereldwijd nemen natuurrampen toe in frequentie, complexiteit en ernst, en worden ze verergerd door problemen zoals klimaatverandering, snelle verstedelijking en onderontwikkeling. Ook zijn er overal ter wereld zorgelijke ontwikkelingen wat betreft gewapende conflicten en aanhoudende crises. Als 's werelds grootste donor van humanitaire hulp hebben de EU en haar lidstaten gedurende het hele jaar 2013 met vastberadenheid gereageerd op deze problemen.

Het jaar 2013 werd gekenmerkt door een zeer groot aantal humanitaire crises en rampen, en door een grote kwetsbaarheid. De trends op jaarbasis duiden erop dat de behoeften de beschikbare middelen in steeds grotere mate overtreffen. Voorts wordt het verstrekken van humanitaire hulp en civiele bescherming steeds complexer en door de grotere frequentie en ernst van

---

⁴ Verordening (EU) nr. 375/2014 tot oprichting van het Europese vrijwilligerskorps voor humanitaire hulpverlening ("EU-vrijwilligersinitiatief voor humanitaire hulp") is op 3 april 2014 aangenomen. Ongeveer 18 000 mensen zullen in de periode 2014-2020 aan het initiatief deelnemen, via de inzet van EU-burgers als vrijwilligers, de opleiding van mensen die afkomstig zijn uit door rampen getroffen derde landen, evenals mogelijkheden om online vrijwilligerswerk te doen. Meer informatie: <http://ec.europa.eu/echo/en/what/humanitarian-aid/eu-aid-volunteers>.

⁵ In 2013 namen aan het EU-mechanisme voor civiele bescherming (EUCPM) 32 landen deel (28 EU-lidstaten plus de voormalige Joegoslavische republiek Macedonië, IJsland, Liechtenstein en Noorwegen), die samenwerken op het gebied van civiele bescherming. Het mechanisme is in het leven geroepen ter ondersteuning van de inspanningen van deze landen op het gebied van de preventie van, voorbereiding op en respons op door de natuur of de mens veroorzaakte rampen binnen en buiten de EU. De bijstand kan de vorm aannemen van steun in natura, uitrusting en teams, of kan betrekking hebben op het sturen van deskundigen om de behoeften te evalueren. Bijstand wordt gefinancierd met overheidsmiddelen. Indien aan derde landen bijstand moet worden verleend, gaat deze meestal gepaard met humanitaire hulp. De operationele kern van het EUCPM is het Europees coördinatiecentrum voor respons in noodsituaties (ERCC), dat 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar is. Een land binnen of buiten de EU dat wordt getroffen door een ramp en dat is overweldigd door de omvang van deze ramp, kan om bijstand verzoeken via het ERCC.

natuurrampen met aanzienlijke gevolgen doen er zich vaker onverwachte humanitaire crises voor.

Uit statistieken die door het Centrum voor Onderzoek van de Epidemiologie bij Rampen (CRED)⁶ en het VN-bureau voor rampenvermindering (UNISDR)⁷ zijn gepubliceerd, blijkt dat er zich in de loop van 2013 356 natuurrampen van uiteenlopende omvang hebben voorgedaan⁸. Door deze rampen zijn bijna 20 000 mensen om het leven gekomen en zijn 99 miljoen mensen wereldwijd getroffen. Op mondiaal niveau **was Azië opnieuw het continent dat het zwaarst werd getroffen door natuurrampen**. Dit blijkt zowel uit het aantal rampen (44 % van de mondiale rampen) als het aantal slachtoffers (80 %). De gevolgen van rampen voor minder ontwikkelde economieën zijn zeer aanzienlijk: bijvoorbeeld, de schade die is veroorzaakt door de tyfoon Haiyan op de Filipijnen en door overstromingen in Bangladesh en Mozambique. Afrika werd getroffen door zowel droogte als overstromingen. De gevolgen van grote rampen waren verwoestend en uiteenlopend: verlies van mensenlevens, vernietiging van huizen, gewassen en bestaansmiddelen.

Schendingen van het internationaal humanitair recht

Niet-internationale gewapende conflicten blijven de belangrijkste oorzaak van door de mens veroorzaakte humanitaire rampen, waarbij de burgerbevolking steeds meer wordt blootgesteld aan geweld en lijden. Dergelijke conflicten worden vaak gekenmerkt door het feit dat het internationaal humanitair recht (IHR) en de beginselen van het IHR door de daders niet worden nageleefd. In 2013 werden humanitaire organisaties ook geconfronteerd met steeds grotere problemen om toegang te krijgen tot de mensen die hulp nodig hebben. Vaak wordt de humanitaire ruimte beperkt door regeringen en milities of gewapende groepen, die soms geen enkel respect hebben voor zelfs maar de meest elementaire bescherming die onder het internationale humanitaire recht wordt gegarandeerd.

Toegangsbeperkingen voor humanitaire organisaties kwamen het vaakst voor in conflictgebieden en/of streken die geteisterd werden door wetteloosheid als gevolg van politieke problemen. In 2013 zijn de algemene situatie en werkomstandigheden in het bijzonder verslechterd in Syrië, Afghanistan en de Centraal-Afrikaanse Republiek (CAR). In andere landen kon sinds afgelopen jaar geen verbetering in de veiligheidssituatie worden vastgesteld. Hierbij gaat het in het bijzonder om Somalië, de Democratische Republiek Congo (DRC) en Jemen. In vele conflictgebieden (bijv. Somalië, Syrië en de CAR) waren humanitaire hulpverleners getuige van een niets ontziende oorlogsvoering, inclusief het tot doelwit nemen van burgers en seksueel geweld als oorlogswapen.

Het aantal **aanvallen op humanitaire hulpverleners**, met inbegrip van ontvoeringen, uitwijzingen en moorden, bleef op het niveau van 2012. Humanitaire organisaties en hulpverleners moeten risico's doorlopend het hoofd bieden om ze te beperken.

Moeilijke economische tijden

Door de impact van wereldwijde rampen werd de responscapaciteit van de internationale humanitaire gemeenschap zwaar op de proef gesteld. In 2013 deden de Verenigde Naties de grootste geconsolideerde oproep tot giften ooit,

---

⁶ www.cred.be.

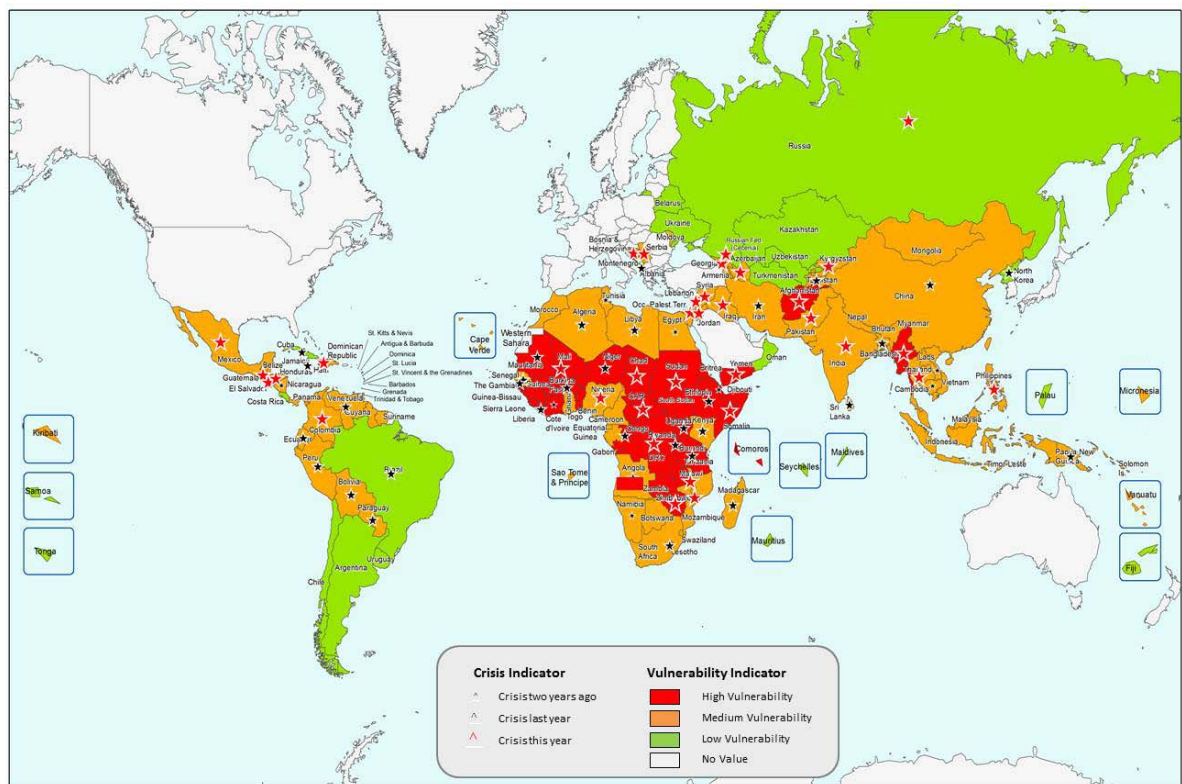
⁷ www.unisdr.org.

⁸ Volgens dezelfde bronnen waren er in 2012 310 natuurrampen van uiteenlopende omvang.

voor een bedrag van 13 miljard USD, om humanitaire behoeften in 24 landen te verlichten. Er is een **steeds grotere wanverhouding tussen de stijgende wereldwijde humanitaire behoeften, enerzijds, en de steeds schaarsere beschikbare middelen** om aan deze behoeften te voldoen, anderzijds. Dit geldt in het bijzonder in het licht van de economische en financiële crisis die vele westerse donorlanden heeft getroffen. De chronische kwetsbaarheid die merkbaar is in vele delen van de wereld, wordt verergerd door de mondiale economische crisis.

Het betekent tevens dat donoren hun inspanningen moeten opvoeren om efficiënter te reageren op rampen, door nog beter gebruik te maken van hun beperkte middelen. Voor de Commissie betekent dit concreet dat bij de samenwerking met de partners moet worden nagegaan of efficiënter kan worden gewerkt.

ECHO Global Vulnerability and Crisis Assessment 2013

Version 1 - Production date: 19/07/2013 © Joint Research Centre, European Commission, 2013. The boundaries and the names shown on this map do not imply official endorsement or acceptance by the European Union. Crisis this year/Crisis last year/Vulnerability Indicator/Crisis Indicator

HUMANITAIRE HULPOPERATIES

Op grond van artikel 214 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), de **verordening inzake humanitaire hulp**⁹ en de **Europese consensus over humanitaire hulp**¹⁰ behoort het tot de taken van de

⁹ Verordening (EG) nr. 1257/96 van de Raad van 20 juni 1996 betreffende humanitaire hulp.

¹⁰ Deze consensus is een gezamenlijke verklaring van de Europese Commissie, de Raad en het Europees Parlement waarin een gemeenschappelijke visie uiteen wordt gezet ter verbetering van de samenhang, doeltreffendheid en kwaliteit van de humanitaire respons van de EU.

EU om mensenlevens te redden en te beschermen. Voorts wil de EU via haar operaties het lijden voorkomen of verlichten en de individuele menselijke integriteit en waardigheid waarborgen door hulp en bescherming te bieden bij humanitaire crises. Daarnaast bevordert de Commissie de coördinatie met en tussen de EU-lidstaten op het vlak van humanitaire acties en beleidsmaatregelen, teneinde de doeltreffendheid en complementariteit¹¹ van humanitaire hulp te verbeteren.

De algemene prioriteit is te zorgen voor een zo efficiënt mogelijk beheer van de hulp, waardoor wordt gewaarborgd dat de bijstand die de EU aan mensen in nood verleent, het maximale effect heeft en in overeenstemming is met de beginselen van het internationaal recht. De EU verdedigt altijd de **humanitaire beginselen** van onpartijdigheid, neutraliteit, menselijkheid en onafhankelijkheid en biedt steun zonder acht te slaan op eventuele politieke agenda's en ongeacht nationaliteit, religie, geslacht, etnische afkomst of politieke overtuiging van de slachtoffers.

In 2013 financierde de EU operaties in een aantal noodsituaties die het gevolg waren van natuurrampen, onder meer:

- De tyfoon Haiyan bereikte in november 2013 de **Filipijnen**, met ongekende schade en verwoesting als gevolg. Door deze tropische storm, een van de krachtigste ooit gemeten, verloren duizenden mensen het leven, raakten 4 miljoen mensen ontheemd en werden 14-16 miljoen mensen op een of andere manier getroffen. Teams van EU-deskundigen op het gebied van humanitaire hulp en civiele bescherming werden binnen uren na de ramp ingezet in de ergst getroffen gebieden om de hulpverlening te ondersteunen en de meest acute behoeften in kaart te brengen. De EU en haar lidstaten hebben omvangrijke humanitaire hulp en steun in natura geboden, ter waarde van meer dan 180 miljoen EUR. Op verzoek van de regering van de Filipijnen werd het EU-mechanisme voor civiele bescherming geactiveerd, wat een betere coördinatie van de Europese hulpverlening mogelijk maakte en het logistieke proces vergemakkelijkte, mede via EU-bijdragen om de transportkosten te dekken. De Commissie zegde tevens steun toe voor de wederopbouw op middellange termijn, waardoor de bevolking wordt geholpen bij het opnieuw opbouwen van hun levens.
http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/philippines_haiyan_en.pdf
- In de gehele **Sahel** bleef de aanhoudende levensmiddelen- en voedselcrisis de levens van miljoenen mensen bedreigen: bijna 16 miljoen mensen liepen gevaar wegens voedselgebrek en daarvan hadden 8 miljoen noodvoedselhulp nodig. Verhoging van de weerbaarheid van de meest kwetsbare gemeenschappen bij toekomstige crises was in 2013 een prioriteit. Kwetsbare huishoudens hadden het moeilijk om te overleven na de ernstige levensmiddelen- en voedselcrisis die de regio in 2012 trof. Om deze reden nam de EU een voortrekkersrol op zich bij het tot stand brengen van het initiatief AGIR - Sahel¹², waarbij alle belanghebbenden samenwerken met als doel honger in de komende twintig jaar volledig uit te bannen in de Sahel. De verhoging van weerbaarheid ondersteunen is een essentiële beleidsprioriteit zowel wereldwijd als binnen Europa. De regionale routekaart van prioriteiten op het gebied van weerbaarheid van AGIR, waarin de beginselen, prioritaire acties en indicatoren zijn uitgewerkt, werd formeel aangenomen in april 2013 in Parijs door de belangrijkste regionale organisaties en donoren die de Sahel steunen.
http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/sahel_en.pdf

¹¹ Artikel 214, lid 6, VWEU.

¹² AGIR - Sahel: Wereldwijde Alliantie voor het weerbaarheidsinitiatief in de Sahel.

- Drie jaar na de verwoestende aardbeving in 2010 zijn de humanitaire noden in **Haïti** nog steeds hoog. Van de oorspronkelijke 1,5 miljoen mensen waren nog steeds 130 000 mensen ontheemd en het land kampte nog steeds met de grootste cholera-epidemie ter wereld en met structurele voedselonzekeerheid. De EU bleef zich inspannen om de overlevenden in Haïti te helpen. In 2013 werd 30,5 miljoen EUR aan humanitaire hulp van de EU toegewezen om daklozen, choleraslachtoffers en slachtoffers van de orkaan Sandy en de tropische storm Isaac verder te helpen. Met steun van financiële middelen van de EU voerden humanitaire organisaties een breed gamma aan noodhulpoperaties uit. Een concreet voorbeeld van de inspanningen van de EU om de cholera-epidemie te bestrijden is de EU-financiering in het eerste jaar na de uitbraak, die het mogelijk maakte om 158 814 mensen te behandelen, steun te leveren aan 26 medische faciliteiten en 42 behandelunits, te zorgen voor orale rehydratie voor 122 500 mensen, toegang te bieden tot verbeterde sanitaire faciliteiten voor 894 511 mensen en hygiënekits te verstrekken aan 1,3 miljoen mensen. De EU-respons heeft bijgedragen aan het verminderen van het aantal nieuwe gevallen en aan het redden van een aanzienlijk aantal levens, aangezien het sterftecijfer met de helft daalde van 2,4 % in november 2010 tot 1,2 % in december 2013.

http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/haiti_en.pdf

Daarnaast verstrekte de EU humanitaire bijstand om de gevolgen van de volgende **natuurrampen** te verlichten:

- droogte: Cambodja, Vietnam, Laos, Mexico, Djibouti en Ethiopië;
- overstromingen: Bangladesh, Cambodja, Vietnam, Laos, India, Ethiopië, Kenia, Mozambique, Nigeria, Saint Lucia, Saint Vincent en de Grenadines;
- cyclonen/orkanen/tropische stormen: de Filipijnen, Bangladesh, Cambodja, Vietnam, Dominicaanse Republiek, Cuba, Haïti, Jamaica, Stille Oceaan;
- aardbevingen: de Filipijnen, Indonesië;
- epidemieën: Afghanistan, Burkina Faso, Somalië, DRC, Nigeria, Zimbabwe, Kenia, Dominicaanse Republiek, Mexico, Laos, Kirgizië.

Bij de respons op natuurrampen heeft de Commissie een tweeledige strategie toegepast:

- snelle respons, door het verstrekken van humanitaire hulp en het ondersteunen en coördineren van de bijstand op het gebied van civiele bescherming;
- rampenparaatheid, door het bepalen van de geografische gebieden en bevolkingsgroepen die het meest kwetsbaar zijn voor natuurrampen en waarvoor specifieke programma's voor rampenparaatheid worden opgezet. In 2013 is de EU steun blijven verlenen aan de DIPECHO-programma's¹³ in de zuidelijke Kaukasus (Armenië, Azerbeidzjan en Georgië), het Caribisch gebied, Centraal-Amerika, Zuid-Amerika, Stille Oceaan, zuidelijk Afrika en Centraal-Azië.

Wat betreft de **door de mens veroorzaakte crises** ondersteunde de EU hulpoperaties in meerdere conflicten, waarvan sommige nu worden beschouwd als **aanhoudende en complexe crises**:

---

¹³ DIPECHO (Disaster Preparedness ECHO) is een specifiek programma voor rampenparaatheid. Het is toegespitst op zeer kwetsbare gemeenschappen in enkele van de meest rampgevoelige regio's ter wereld.

- Het conflict en de burgeroorlog in **Syrië** hebben verstrekkende gevolgen gehad, zoals een massale uittocht van Syrische vluchtelingen naar buurlanden (onder meer Libanon, Turkije, Jordanië en Irak), waardoor vanaf het begin een grootschalige humanitaire respons van de EU vereist was. Naar schatting 9,3 miljoen mensen, van wie bijna de helft kinderen, hadden eind 2013 te maken gehad met de gevolgen van het voortdurende geweld en hadden in Syrië humanitaire hulp nodig. Eind 2013 waren er ongeveer 6,5 miljoen binnenlands ontheemden, terwijl het aantal vluchtelingen in buurlanden – meer dan 2,3 miljoen in december – een indicatie is van de complexe, regionale dimensie van de ramp. Europese hulp heeft de door de crisis getroffen bevolking in Syrië bereikt, alsmede vluchtelingen en gastgemeenschappen in de regio, waardoor hulpbehoevende mensen onmiddellijk konden worden geholpen. In 2013 mobiliseerde de EU 350 miljoen EUR voor humanitaire hulp in aanvulling op de financiële middelen van eerdere jaren, waarmee de totale respons van de EU en haar lidstaten sinds eind 2011 meer dan 2 miljard EUR bedroeg. Daarnaast werd materiële hulp (zoals ambulances, verwarmingstoestellen, dekens en hygiënepakketten) beschikbaar gesteld aan buurlanden die de Syrische vluchtelingen hebben opgevangen. Dit omvatte steun van andere lidstaten aan Bulgarije, dat gedurende het jaar te maken kreeg met een toenemende instroom van Syrische vluchtelingen.

Terwijl in het kader van de humanitaire operaties van de Commissie voornamelijk prioriteit werd gegeven aan levensreddende bijstand in Syrië en de buurlanden met bijzondere aandacht voor de meest kwetsbare mensen met inbegrip van binnenlands ontheemden, vluchtelingen en gastgemeenschappen¹⁴, waren andere EU-instrumenten (ENPI, DCI, IFS, IPA)¹⁵ gericht op stabilisatie en operaties op de middellange en lange termijn, waarbij de nadruk hoofdzakelijk lag op capaciteitsopbouw bij lokale autoriteiten, het verbeteren van basisdiensten (water en sanitaire voorzieningen, volksgezondheid, onderwijs) voor gastgemeenschappen en het verbeteren van kansen op een beter bestaan voor deze gemeenschappen. De verschillende diensten van de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden (EDED) hebben regelmatig onderling coördinatieoverleg gehouden over Syrië om strategieën en programma's te bespreken en aldus de impact van de EU-respons te maximaliseren en ieder risico van duplicatie te vermijden.

De EU speelde een belangrijke rol wat betreft het aandringen op aanvullende financiering van andere donoren, en pleitte ervoor deze extra bijstand toe te spitsen op de behoeften van ontheemde bevolkingsgroepen in geheel Syrië en dus niet alleen in de "vluchtelingentrekpleisters". De EU heeft zich er ook voor ingezet de toegang voor humanitaire organisaties te verbeteren door het aantal hulporganisaties dat hulp mag verlenen in Syrië uit te breiden om het hoofd te kunnen bieden aan de toenemende behoeften. Hiervoor was allereerst onbeperkte toegang tot conflictgebieden in het gehele land noodzakelijk, evenals adequate bescherming van burgers (inclusief humanitaire hulpverleners en medisch personeel) en van faciliteiten.

http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/syria_en.pdf

¹⁴ De Commissie heeft multisectorale humanitaire hulp verstrekt aan vluchtelingen en gastgemeenschappen in buurlanden alsmede aan getroffen bevolkingsgroepen in Syrië, waarbij huisvesting/non-foodproducten, voedsel, water en sanitaire voorzieningen, medische hulp en bescherming de belangrijkste sectoren waren.

¹⁵ ENPI – Europees nabuurschaps- en partnerschapsinstrument; DCI – financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking; IFS – stabiliteitsinstrument; IPA – instrument voor pretoetredingssteun.

- De EU verstrekke humanitaire hulp van aanzienlijke omvang (77 miljoen EUR) aan de door het aanhoudende gewapende conflict getroffen bevolking van Noord-**Mali**. Bijna 70 % van de medische faciliteiten functioneerde en naar schatting 900 000 mensen profiteerden van gerichte voedselhulp dankzij de steun die werd verstrekt door de partners van de EU. Sinds 2013 zorgt de Commissie voor een gecoördineerde inzet van EU-instrumenten voor humanitaire hulp en ontwikkelingssamenwerking in de overgangsfase. Daarnaast is 20 miljoen EUR gereserveerd via het stabiliteitsinstrument¹⁶ voor stabilisatie- en veiligheidsoperaties op de korte termijn. Een deel van de humanitaire bijstand van de EU aan Mali werd goedgekeurd via een EOF-/LRRD-besluit¹⁷ voor een bedrag van 23 miljoen EUR. Deze financiële toewijzing is bedoeld ter ondersteuning van de toegang tot basisdiensten tijdens de overgangsfase, waarbij de Commissie via DEVCO een initiële toezegging van 225 miljoen EUR heeft gedaan in het kader van een overeenkomst voor staatsopbouw om de regering van Mali te helpen het staatsgezag, de rechtsstaat, de orde en de democratie te herstellen en in geheel Mali basisdiensten beschikbaar te stellen. In beide landen heeft de EU vluchtelingen actief gesteund, door ervoor te zorgen dat zij opnieuw toegang kregen tot gezondheidszorg, waarbij de aandacht werd toegespitst op bijstand op het vlak van voedings- en levensmiddelen en bescherming.
http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/mali_en.pdf
- De **Centraal-Afrikaanse Republiek** (CAR) bevindt zich sinds december 2012 in een catastrofale humanitaire situatie. De crisis heeft te lang nauwelijks aandacht gekregen van de bredere internationale gemeenschap. Voor de Commissie had het in 2013 hoge prioriteit om het bewustzijn omtrent de situatie in CAR te verhogen en commissaris Georgieva heeft twee dienstreizen naar het land ondernomen en een bijeenkomst op hoog niveau over de crisis tijdens de Algemene Vergadering van de VN in 2013 mede bijeengeroepen, samen met de Verenigde Naties en Frankrijk. De EU heeft 39 miljoen EUR toegewezen voor humanitaire hulp aan de CAR en is daarmee de belangrijkste internationale donator van het land. Van dit bedrag was half december 2013 18,5 miljoen EUR verstrekt, omdat het geweld tussen lokale gemeenschappen sterk escaleerde na 5 december 2013, waardoor honderdduizenden mensen in de hoofdstad Bangui en in het gehele land gedwongen waren hun woningen te ontvluchten. De gefinancierde acties waren voor het merendeel gericht op het redden van mensenlevens. De financiële middelen werden hoofdzakelijk toegewezen aan volksgezondheidsprojecten om de meest kwetsbare mensen toegang te bieden tot primaire en secundaire gezondheidszorg, aangezien er in de meeste delen van het land nauwelijks sprake is van publieke gezondheidszorg. Daarnaast organiseerde de EU herhaaldelijk luchtbruggen naar het land om het vervoer van humanitaire hulpgoederen en hulpverleners binnen de zeer problematische veiligheidscontext te ondersteunen. De EU organiseerde een speciale luchtbrug vanuit Europa waarbij 37 ton medische goederen werd vervoerd, en twee vluchten vanuit Nairobi waarbij noodhuisvesting en goederen werden gebracht naar meer dan 100 000 ontheemden (dekens en huishoudelijke basisbenodigdheden zoals keukengerei, zeep, muskietennetten). Om snel te kunnen interveniëren kocht en verzond de EU direct ruim 20 000 stuks plastic

¹⁶ Verordening (EU) nr. 230/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2014 tot vaststelling van een instrument voor bijdrage aan stabiliteit en vrede.

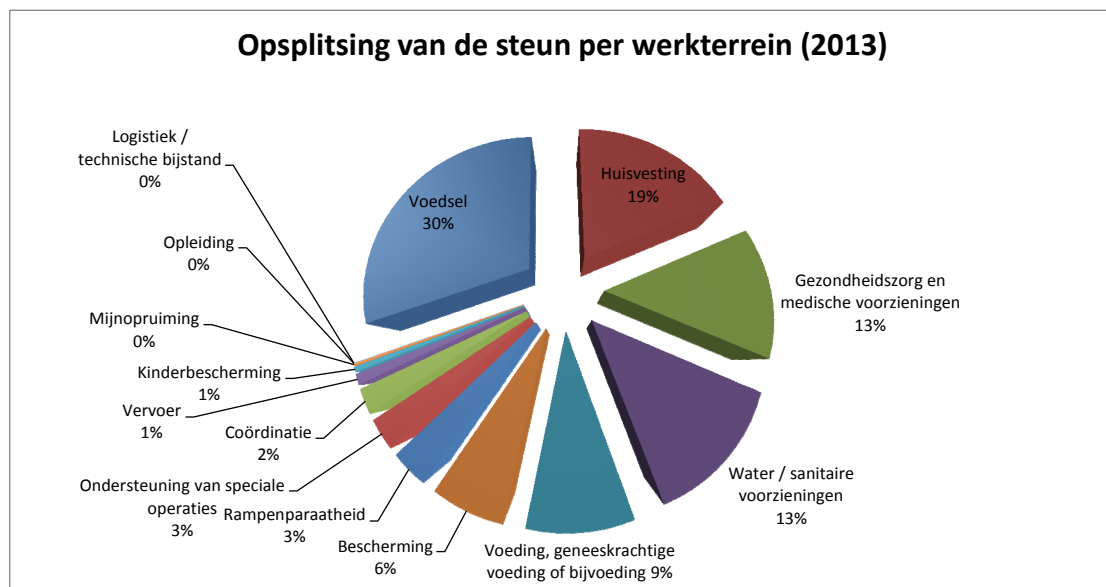
¹⁷ Koppeling van noodhulp, rehabilitatie en ontwikkeling (*LRRD, Linking Relief, Rehabilitation and Development*).

afdek materiaal om onderkomens te bouwen voor ontheemde mensen in Bangui en op het platteland.

http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/car_en.pdf

Gedurende het gehele jaar bleef de EU bijzondere aandacht schenken aan de "**vergeten crises**" in de wereld, waarbij 15 % van de totale financiële middelen werd toegewezen voor hulp aan slachtoffers van, vaak langdurige, rampen die grotendeels aan de aandacht van de internationale gemeenschap zijn ontsnapt.

De respons van de EU op crises bleef aangestuurd door behoeften en was toegespitst op de specifieke omstandigheden van iedere situatie. Bijstand werd verleend op een groot aantal verschillende manieren en binnen diverse werkterreinen zoals gezondheidszorg (inclusief psychologische bijstand, financiering van ziekenhuizen), bescherming (inclusief activiteiten voor de aanpak van seksueel geweld), voedsel en andere hulpgoederen dan levensmiddelen, huisvesting, water en sanitaire voorzieningen, wederopbouw en herstel. In de onderstaande grafiek wordt een overzicht gegeven van de in 2013 verleende hulp, opgesplitst per werkterrein:¹⁸

Rampenparaatheid en weerbaarheid

Het belang van het opbouwen van paraatheid en weerbaarheid van kwetsbare gemeenschappen is aangetoond door het langetermijneffect op de levenskwaliteit en de bestaansmiddelen in de nasleep van grote crises, zoals de aardbeving van 2010 in Haïti en de steeds terugkerende droogte in de Hoorn van Afrika en de Sahel. Deze rampen tonen aan hoe cruciaal het is om het herstel op de langere termijn en de ontwikkelingsbehoeften reeds in een zeer vroeg stadium van een humanitaire respons adequaat aan te pakken. Alleen als humanitaire

¹⁸ Dit is een vereenvoudigde opsplitsing, waarbij projecten aan één werkterrein worden toegewezen. In de praktijk hebben de meeste projecten betrekking op meer dan één werkterrein. Het cijfer voor rampenparaatheid (5,49 %) heeft bijvoorbeeld betrekking op door de EU gefinancierde projecten die in de eerste plaats gericht zijn op rampenparaatheid. Indien rekening wordt gehouden met alle contracten waarbij rampenparaatheid een belangrijk onderdeel is, maar die evenwel niet primair hierop zijn toegespitst, komt het aandeel voor dit werkterrein in totaal neer op 15 %.

hulpverleners en ontwikkelingswerkers samenwerken, kunnen de vernietigende gevolgen van steeds weer terugkerende rampen worden tegengegaan en kunnen de vooruitzichten op duurzame ontwikkeling daadwerkelijk verbeteren. De Commissie heeft, via ECHO en EuropeAid, haar inspanningen geïntensiveerd wat betreft het vergroten van de weerbaarheid in crisisgevoelige landen. In de mededeling van de Commissie over weerbaarheid en het desbetreffende actieplan worden het beleids- en operationele kader uiteengezet voor de uitbreiding van het EU-optreden ten behoeve van weerbaarheidsvergroting op verschillende niveaus en binnen een grotere geografische werkings sfeer.

In 2013 heeft de Commissie haar steun voor weerbaarheidsinitiatieven voortgezet, zoals de belangrijke initiatieven AGIR en SHARE¹⁹, die ervoor moeten zorgen dat West- en Oost-Afrikaanse landen beter zijn voorbereid op natuurrampen die zich steeds opnieuw voordoen.

<http://ec.europa.eu/echo/en/what/humanitarian-aid/resilience>

Voorts heeft de Commissie samen met de lidstaten gewerkt aan het ontwikkelen van een EU-standpunt om te helpen vorm te geven aan een ambitieuze herziening van het **actiekader van Hyogo**, waarover tijdens een internationale conferentie in 2015 overeenstemming moet worden bereikt, en om de synergieën tussen de vermindering van risico's van rampen en aanpassing aan de klimaatverandering te bevorderen.

Voorts had de EU als onderdeel van het internationale humanitaire stelsel een sleutelrol om andere landen en regio's aan te moedigen om hun deelname aan humanitaire paraatheid en respons op te voeren. Dit omvatte tevens samenwerking met opkomende economieën om middelen doeltreffender te richten op humanitaire actie en rampenrespons.

EU Children of Peace

Met het EU-initiatief Children of Peace gaf de EU vorm en inhoud aan haar voornemen om hulp te bieden aan meisjes en jongens overal ter wereld die niet in vrede opgroeien. Het initiatief, dat in 2012 werd gelanceerd na de toekenning van de Nobelprijs voor de Vrede aan de EU, heeft initiatieven op het gebied van onderwijs gefinancierd voor meer dan 28 000 kinderen die het slachtoffer zijn van conflicten in Pakistan, Ethiopië, de Democratische Republiek Congo, Colombia alsmede Syrische vluchtelingen in Irak. De projecten bieden kinderen toegang tot een veilige leeromgeving en psychologische bijstand om te herstellen van hun traumatische oorlogservaringen. In november 2013 bevestigde de EU haar besluit om het initiatief voort te zetten en uit te breiden door aanvullende financiering aan te kondigen voor nieuwe projecten in 2014 die gericht zijn op het bieden van hulp aan 80 000 jongens en meisjes.

<http://ec.europa.eu/echo/en/what/humanitarian-aid/children-of-peace>

Verband met andere EU-instrumenten

Bij de operaties van ECHO wordt altijd gestreefd naar samenhang en complementariteit met acties die zijn gefinancierd door andere EU-instrumenten. Op basis van eerdere DIPECHO-acties werden door het stabiliteitsinstrument 3 000 "brigadiers" in Haïti gefinancierd ter versterking van de responsmechanismen binnen de publieke structuren voor civiele bescherming. Een ander voorbeeld is de bijdrage van door de EU gefinancierde noodhulpacties aan de ontwikkeling op de lange termijn: orkaanbestendige huisvesting heeft een levensduur van meer dan tien jaar, waardoor overlevenden een woning hebben die langer meegaat dan de initiële noodsituatie; door de EU gefinancierde activiteiten voor inkomstgenerering, gekoppeld aan huursubsidies, dragen in de

---

¹⁹ SHARE - Supporting Horn of African Resilience.

meeste gevallen bij aan de zelfredzaamheidsmechanismen en aan levensvatbare kleinschalige economische activiteiten. Het ERCC ondersteunde lidstaten en partners tijdens rampen en crises op en buiten het grondgebied van de Unie via de dienst voor management inzake noodsituaties Copernicus, die door de Europese Commissie wordt beheerd. Het ERCC heeft ook gebruikgemaakt van de analytische en technische ondersteuning van de interne wetenschappelijke dienst van de Commissie, het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (JRC). Tot slot werden de directe humanitaire respons en beheersingsmaatregelen van de EU in verband met cholera-epidemieën uitgevoerd samen met de omvangrijke projecten voor de opbouw van infrastructuur en instellingen die via de EU-instrumenten voor ontwikkeling worden gefinancierd.

CIVIELEBESCHERMINGSOPERATIES

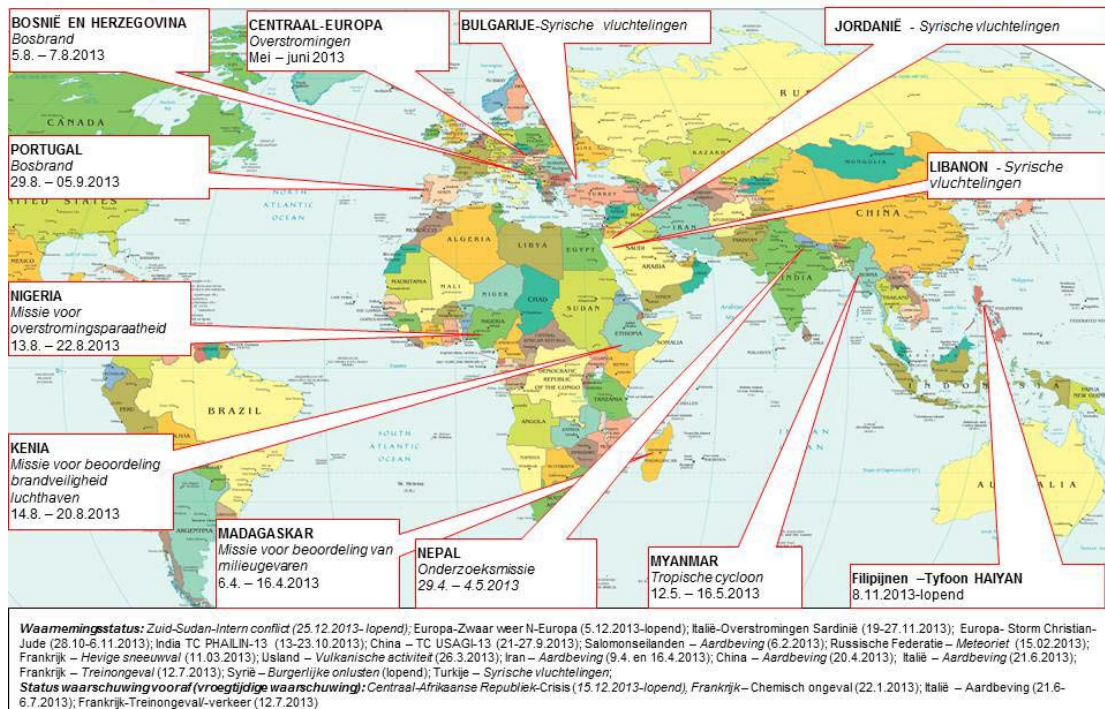
De Commissie streeft ernaar samenwerking aan te moedigen en mogelijk te maken tussen de 32 landen die deelnemen aan het **EU-mechanisme voor civiele bescherming** ter verbetering van de preventie van, voorbereiding op en respons op door de natuur of de mens veroorzaakte rampen binnen en buiten Europa.

In 2013 is **36 keer** een beroep gedaan op het **EU-mechanisme voor civiele bescherming (EUCPM)**, inclusief verzoeken om bijstand, vroegtijdige waarschuwingen en monitoring. De meeste gevallen hielden verband met natuurrampen (zwaar weer, stormen, bosbranden, overstromingen, tropische cyclonen, aardbevingen, tsunami's) en in tien gevallen ging het om door de mens veroorzaakte rampen (opzetten van vluchtelingenkampen vanwege burgerlijke onlusten, chemische en verkeersongevallen). Vier verzoeken om bijstand waren afkomstig van deelnemende landen en twaalf van landen buiten het EUCPM.

Het nieuwe **Europees coördinatiecentrum voor respons in noodsituaties (ERCC)**, dat in mei 2013 binnen ECHO werd opgericht als opvolger van het waarnemings- en informatiecentrum (MIC), vormt de operationele kern van het EUCPM. Het centrum beschikt met name over de capaciteit om meerdere gelijktijdige noodsituaties in verschillende tijdzones aan te pakken; om gevaren rond de klok te monitoren, realtime-informatie over rampen in te winnen en te analyseren; om plannen voor de inzet van deskundigen, teams en uitrusting voor te bereiden en om met lidstaten samen te werken om de beschikbare middelen in kaart te brengen en de inspanningen van de EU op het vlak van rampenrespons te coördineren door het hulpaanbod af te stemmen op de behoeften in het getroffen land. Het ERCC fungeert als informatieknoppunt en als contactpunt voor lidstaten voor het indienen van verzoeken om bijstand.

Het ERCC vervult tevens een belangrijke rol bij het verhogen van het bewustzijn omtrent situaties waarin een rampenrespons nodig is binnen de Commissie, andere instellingen en de lidstaten.

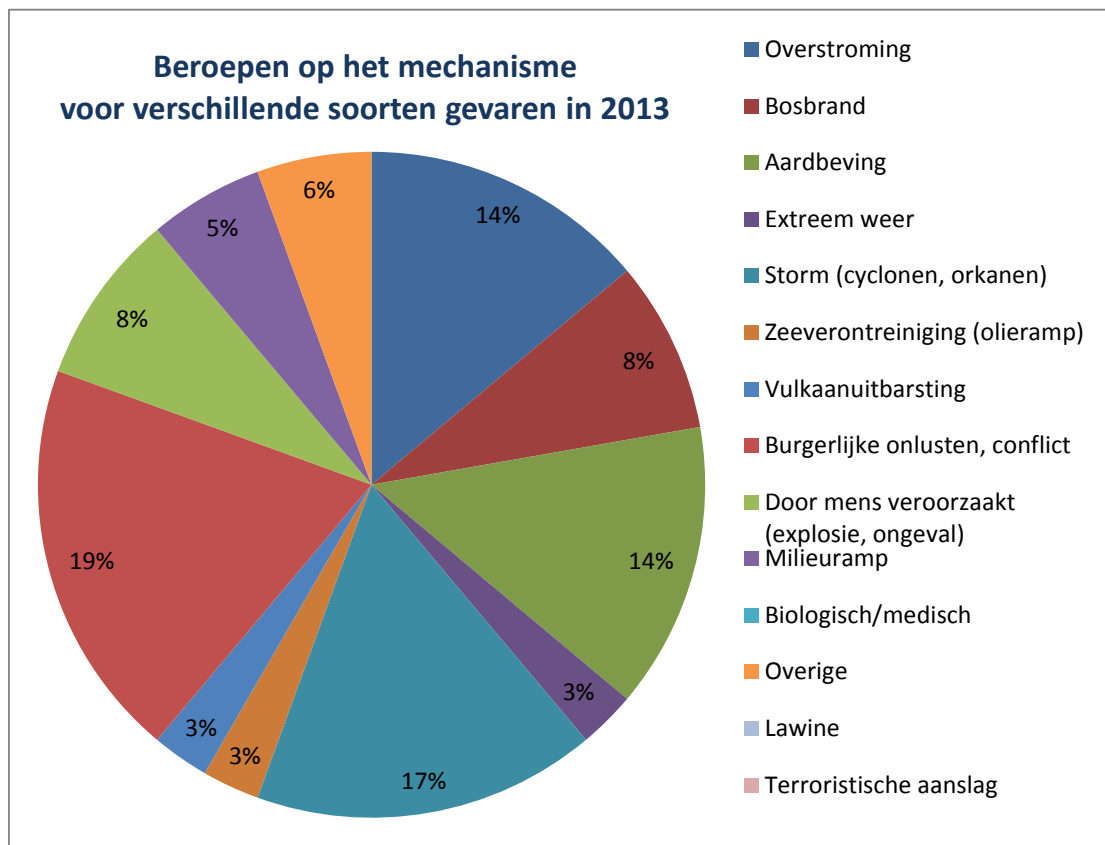
EUCPM-operaties 2013

Wat betreft **natuurrampen** is in 2013 een beroep op het mechanisme gedaan voor tropische stormen in de Filipijnen, Myanmar, Madagaskar; overstromingen in Centraal-Europa en Nigeria; bosbranden in Portugal en Bosnië en Herzegovina en zware weersomstandigheden in Noord-Europa.

Aan het EUCPM deelnemende landen verstrekten bijstand aan Jordanië, Libanon en Bulgarije ter ondersteuning van de inspanningen van de nationale regeringen van die landen om de instroom van vluchtelingen naar hun grondgebied als gevolg van de crisis in Syrië het hoofd te bieden. Hierbij is in alle gevallen gezorgd voor **complementariteit tussen humanitaire hulp en civiele bescherming**.

Als onderdeel van het beleid op het vlak van civiele bescherming en in samenwerking met de lidstaten ondersteunt de Commissie ook maatregelen op het gebied van rampenparaatheid en -preventie binnen de EU. Het betreft hier onder meer de opleiding van civielebeschermingspersoneel en grootschalige simulatie-oefeningen, uitwisseling van deskundigen en samenwerkingsprojecten inzake preventie en paraatheid.

In 2013 heeft de Commissie aan de EU-lidstaten en de geassocieerde partners referenties, schadegegevens en kaarten op schaal beschikbaar gesteld, waarbij gebruik werd gemaakt van de Copernicus-dienst (GMES initiële operationele diensten - beheer van noodsituaties), waarvoor het ERCC het enige registratiepunt voor activering is. In 2013 werd 42 keer een beroep op deze dienst gedaan (waarbij het in 18 gevallen ging om overstromingen en in 11 gevallen om crises met vluchtelingen en binnenlands ontheemden), waarbij de dienst van satellietbeelden afgeleide kaarten voor verschillende soorten rampen of crises aanleverde.

FINANCIËLE EN PERSONELE MIDDELEN

Voor het tweede opeenvolgende jaar bedroeg de humanitaire steun van de EU **meer dan 1,3 miljard EUR aan vastleggingskredieten** op de EU-begroting. Het initiële bedrag van de vastleggingskredieten werd aanzienlijk verhoogd en het aantal interventies en bereikte slachtoffers steeg dan ook navenant. De verhogingen van de betalingskredieten zijn weliswaar aanzienlijk, maar dekken niet volledig de vastgestelde behoeften die voortvloeien uit eerdere en nieuwe juridische verplichtingen (overeenkomsten).

Gedurende 2013 heeft de Commissie daarom een reeks ad-hocmaatregelen ontwikkeld, voornamelijk door de reorganisatie van betalingsschema's, teneinde met de financiële beperkingen om te kunnen gaan. De directeur-generaal van ECHO diende, als gedelegeerd ordonnateur, met volledige inachtneming van het

beginsel van behoorlijk financieel beheer, verzoeken om verhoging van de begroting in en nam verzachtende ad-hocmaatregelen in verband met het ontoereikende niveau van de betalingskredieten. Die maatregelen behelsden onder meer de vermindering van betalingen vooraf (voorfinanciering) en het uitstellen van definitieve betalingen. Hierdoor werd de continuïteit van de operaties gewaarborgd en kon de Commissie haar operationele doelstellingen bereiken, hoewel de financiële impact van deze maatregelen tot enige liquiditeitsproblemen leidde, in het bijzonder voor enkele kleinere ngo-partners.

In 2013 is ongeveer 98 % van de EU-begroting voor humanitaire hulp en civiele bescherming gebruikt voor operationele activiteiten, terwijl ongeveer 2 % is benut voor administratieve en beleidsaspecten. Wat betreft personele middelen maken operationele medewerkers 53 % van het personeelsbestand uit en is de rest verdeeld over de administratieve en beleidsondersteuning.

De verstrekte hulp bereikte recordhoogten dankzij de toename van de algemene productiviteit, die tot stand kwam door het stroomlijnen van procedures en het vereenvoudigen en rationaliseren van processen. Deze optimalisering was het resultaat van de interne "bedrijfsprocesevaluatie" die in 2011 werd gelanceerd. Deze evaluatie is een belangrijke managementprioriteit geweest in de afgelopen jaren met als doel de bedrijfsprocessen en ondersteunende systemen te optimaliseren om zowel efficiëntiewinsten als verbeterde kwaliteit/doeltreffendheid binnen heel ECHO tot stand te brengen. Het uiteindelijke doel is om de manier te verbeteren waarop rampen worden aangepakt en om aldus de verwoestende gevolgen voor getroffen bevolkingen en hun bestaansmiddelen te verlichten.

EU-financiering is verstrekt aan de volgende regio's (afgeronde bedragen, in miljoen EUR vastleggingskredieten):²⁰

---

²⁰ Voor civiele bescherming zijn de in de tabel vermelde cijfers niet uitgesplitst per land/regio.

UITVOERING VAN DE BEGROTING ECHO 2013		
Regio/land	Bedrag	%
Afrika	544	40%
Sudan & Zuid-Sudan	97	
Centraal-Afrika	151	
Hoorn van Afrika	108	
Zuidelijk Afrika, Indische Oceaan	6	
West-Afrika	182	
Midden-Oosten, Middellandse Zeegebied	435	32%
Midden-Oosten	425	
Middellandse Zeegebied	10	
Azië, Stille Oceaan	186	14%
Centraal en Zuidwest-Azië	82	
Centraal Zuid-Azië	34	
Zuidoost-Azië en Stille Oceaan	70	
Midden- & Latijns-Amerika, Caribisch gebied	56	4%
Midden- & Latijns-Amerika	31	
Caribisch gebied	25	
Mondiale rampen	20	1%
Civiele bescherming	27	2%
Binnen de EU	20	
Buiten de EU	7	
Aanvullende operaties	85	6%
TOTAAL	1.353	100%
	(in miljoen €)	

Zoals in vorige jaren ook reeds het geval was, werden de EU-middelen in 2013 grotendeels toegewezen aan Afrika (40 %). Aanzienlijke bijstand is ook verstrekt in het Midden-Oosten (Syrië en buurlanden) en bij natuurrampen in Centraal- en Zuidoost-Azië.

De EU legt de bijstandsprogramma's niet zelf ten uitvoer²¹. Als verstrekker van humanitaire hulp vervult de EU haar opdracht door humanitaire acties te financieren die worden uitgevoerd door partnerorganisaties die een kaderpartnerschapsovereenkomst (KPO) met de EU hebben ondertekend. Tot de partners van de Commissie behoren een breed scala van beroepsorganisaties — Europese ngo's en internationale organisaties zoals het Rode Kruis en de verschillende agentschappen van de Verenigde Naties waarmee de Commissie een financiële en administratieve kaderovereenkomst (FAFA) heeft ondertekend.

²¹ Eén operatie wordt rechtstreeks uitgevoerd, namelijk het Flight-programma van ECHO in de Democratische Republiek Congo en Kenia voor het verstrekken van logistieke steun in een regio die te kampen heeft met toegangsproblemen.

De gespecialiseerde agentschappen van de lidstaten worden eveneens beschouwd als partners.

Dankzij dit breed spectrum van partners aan wie de uitvoering wordt toevertrouwd, kan de EU inspelen op een toenemende lijst van behoeften in diverse delen van de wereld, vaak in steeds complexer wordende situaties. De subsidies en bijdragen die door de Commissie worden beheerd, worden toegekend op basis van een procedure voor het indienen van voorstellen waarbij de beste inschrijvingen worden geselecteerd. De ondertekende humanitaire overeenkomsten kunnen met betrekking tot 2013 als volgt worden opgesplitst:

- 48 % van de acties is uitgevoerd door ngo's (115 partners);
- 42 % door VN-agentschappen (16 partners);
- 9 % door internationale organisaties (3 partners);
- 1% als een directe overeenkomst van ECHO flight (2 partners).

In 2013 werkten 321 personeelsleden van de Commissie bij de centrale diensten van ECHO in Brussel. Daarnaast beschikt de Commissie, om te kunnen reageren op rampen in landen buiten de EU, over haar unieke netwerk van ECHO-deskundigen ter plaatse, waarop zij overal ter wereld een beroep kan doen. Bij de Commissie zijn 149 dergelijke deskundigen en 315 plaatselijke functionarissen werkzaam, hetgeen neerkomt op een totaal van 464 personeelsleden die op 31 december 2013 werkzaam waren in de 39 plaatselijke bureaus van DG ECHO. Hun belangrijkste verantwoordelijkheid was het evalueren van de behoeften onmiddellijk na een ramp en het toezicht op de tenuitvoerlegging van de humanitaire projecten die door de EU zijn gefinancierd.

Uit beveiligingsoogpunt heeft de Commissie verdere maatregelen genomen om haar eigen beveiligings- en financiële beheersysteem te versterken. Zowel bij de centrale diensten als op het terrein kwam op dit vlak een betere coördinatie en samenwerking met de humanitaire partners tot stand. Voorts werd voorzien in monitoring en bezoeken aan projecten en werden controles vooraf, audits en evaluaties uitgevoerd.

HET BELEID VOOR HUMANITAIRE HULP EN CIVIELE BESCHERMING

Op beleidsniveau zijn in 2013 meerdere **initiatieven van strategisch belang** ontwikkeld. Beleidsprioriteiten op het gebied van humanitaire hulp waren doeltreffendheid van de hulp, resultaatgerichtheid en impact. Dit waren gedefinieerde managementprioriteiten voor zowel de herziening van de kaderpartnerschapsovereenkomsten van ECHO als voor het opstellen van de nieuwe delegeringsovereenkomsten voor indirect beheer (*Delegation Agreements for Indirect Management*).

Tot de belangrijkste activiteiten behoorden de ontwikkeling van duidelijke **richtsnoeren inzake thematische en algemene onderwerpen** zoals weerbaarheid, rampenrisicovermindering, water, sanitaire voorzieningen en hygiëne, genderkwesties, voedsel en andere onderwerpen, alsmede gerichte verspreiding, opleiding en monitoring van de uitvoering van projecten. Deze activiteiten helpen om te waarborgen dat op efficiënte en doeltreffende wijze in de behoeften van de meest kwetsbare door een crisis getroffen bevolkingsgroepen wordt voorzien. Ook werden concrete stappen gezet om de uitvoering van de mededeling van de Commissie over weerbaarheid en het verband tussen humanitaire en ontwikkelingsacties te sturen en te ondersteunen.

Er werd in 2013 overeenstemming bereikt over **herziene wetgeving inzake civiele bescherming**. Dit zal de planning van Europese rampenbestrijdingsoperaties verder verbeteren en zorgen voor meer

doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van de rampenbeheersing in de komende jaren. De nieuwe wetgeving maakt de oprichting mogelijk van een vrijwillige pool van middelen (teams, uitrusting) van de lidstaten die beschikbaar zijn om onmiddellijk te worden ingezet als onderdeel van een gemeenschappelijke Europese interventie. De herziene wetgeving heeft tevens betrekking op preventie en paraatheid.

Eind 2013 werd een politiek akkoord bereikt over de verordening tot instelling van het **EU Aid Volunteers**. Het doel van dit initiatief voor humanitaire hulp is om bij te dragen aan de versterking van de capaciteit van de EU om door behoeften aangestuurde humanitaire hulp te verstrekken die gericht is op het redden van mensenlevens, het voorkómen van menselijk lijden en het verhogen van de weerbaarheid van kwetsbare of door rampen getroffen gemeenschappen, in het bijzonder door middel van rampenparaatheid, rampenrisicovermindering en door de versterking van het verband tussen hulp, wederopbouw en ontwikkeling.

In december 2013 publiceerden de hoge vertegenwoordiger en de Commissie de gezamenlijke mededeling "De alomvattende benadering van de EU ten opzichte van externe conflicten en crises", waarin een aantal stappen uiteen wordt gezet die de EU, als collectief, zou moeten nemen op het gebied van vroegtijdige waarschuwing en paraatheid, conflictpreventie, crisisrespons en -beheersing voor vroegtijdig herstel, stabilisatie en vredesopbouw. Hoewel de diensten van de Commissie, met inbegrip van ECHO, in deze context in nauw overleg staan met de EDEO, wordt de specifieke aard van humanitaire hulp (waaraan humanitaire beginselen en de behoeften van de getroffen bevolking ten grondslag liggen) volledig erkend.

Een versterking van de coherentie en de coördinatie tussen de EU en haar lidstaten bij een reactie op een ramp of een langdurige crisis is cruciaal voor de verbetering van de doeltreffendheid van de totale bijdrage van de EU aan de hulpverlening. Sinds 2009 komt de coördinatie met de EU-lidstaten hoofdzakelijk tot stand in de **werkgroep humanitaire hulp en voedselhulp van de Raad (COHAFA)**, waaraan de Commissie deelneemt. Op strategisch niveau draagt de COHAFA aanzienlijk bij aan de samenhang en de complementariteit van de door de Commissie en de lidstaten opgezette activiteiten op het vlak van humanitaire hulpverlening. Zoals in vorige jaren vond in 2013 de jaarlijkse gedachtewisseling plaats over het beleid en de strategieën en de door de Commissie verstrekte informatie en analyse. De Commissie heeft in 2013 ook haar inspanningen opgevoerd op het vlak van de follow-up en de bijdrage aan de werkzaamheden van de commissies van het Europees Parlement. Bij het Europees Parlement werd verslag uitgebracht over zowel beleidsinitiatieven en -prioriteiten als de reactie van de Commissie op specifieke crisissituaties.

In december 2012 heeft de Commissie een openbare raadpleging gehouden om de standpunten van de betrokken partijen in te winnen over de problemen, doelstellingen en mogelijkheden voor het versterken van de doeltreffendheid en de impact van de humanitaire hulpverlening van de EU. Hierbij heeft zij rekening gehouden met de veranderende mondiale context aan het begin van de 21e eeuw. De raadpleging getiteld "**De humanitaire hulp van de Unie: geschikt voor het beoogde doel?**" werd in maart 2013 gesloten met 55 antwoorden, die meer dan honderd betrokken partijen vertegenwoordigden. Als follow-up werd in juni 2013 een conferentie voor betrokken partijen gehouden, waarbij bijna honderd deelnemers bijeenkwamen. De bedoeling is dat de resultaten van de raadpleging als input zullen dienen voor de respectieve beleidsgebieden zoals weerbaarheid, innovatie en civiele bescherming.

Internationale samenwerking is van cruciaal belang in een wereld van humanitaire hulpverlening die met steeds meer problemen wordt geconfronteerd. Gedurende het hele jaar 2013 is de EU zich uit blijven spreken op multilaterale fora. Door een leidende rol op zich te nemen binnen de Transformatieve agenda

streeft de EU ernaar de collectieve humanitaire respons te verbeteren via verbeterde mondiale coördinatie, leiderschap en verantwoordingsplicht. Onder het motto "Acting together for those in need" heeft de EU via de Commissie opgetreden als voorzitter van de "OCHA Donor Support Group" (ODSG), die in juli 2013 van start is gegaan (het mandaat duurt tot juli 2014). De ODSG is een belangrijk mechanisme voor donoren van humanitaire hulp om overleg te plegen over de activiteiten van het Bureau voor de Coördinatie van Humanitaire Aangelegenheden (OCHA) van de Verenigde Naties.

De uitvoering van het **humanitaire voedselhulpbeleid** werd ook voortgezet. Het streven van de EU om doeltreffende humanitaire voedselhulp tot stand te brengen blijkt uit haar werk ten behoeve van het Voedselhulpverdrag. De EU heeft als doel een leidende rol op zich te nemen in de uitvoering van het Voedselhulpverdrag en daarbij de centrale rol die zij had in de onderhandelingen over het verdrag te consolideren. Het Voedselhulpverdrag is beleidsmatig gezien verschoven van directe naar indirecte voedselhulp en geeft de voorkeur aan hulpverlening in de vorm van contant geld, indien passend, en gebruikt het verdrag als een platform om de beleidsagenda verder te ontwikkelen en innovatieve ideeën en benaderingen op internationale fora onder de aandacht te brengen.

Voorts bleef de Commissie zich inzetten voor de ondersteuning van de ontwikkeling en versterking van de **collectieve mondiale humanitaire paraatheid en responscapaciteit**. In 2013 is 21 miljoen EUR vrijgemaakt voor programma's op het vlak van de verbetering van de humanitaire responscapaciteit, waardoor 18 nieuwe projecten voor capaciteitsopbouw maximaal twee jaar gesteund kunnen worden. Deze programma's werden opgezet in samenwerking met VN-agentschappen, ngo's en de Internationale Federatie van Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen. De programma's zijn toegespitst op:

- *Verbetering van de mondiale humanitaire architectuur*: de nadruk werd gelegd op de versterking van het systeem voor humanitaire respons, bijvoorbeeld door synergieën tussen partners en bundeling van middelen en instrumenten (zoals snelleresponsteams) aan te moedigen ter ondersteuning van geïntegreerde, door clusters aangestuurde bemiddelingsfuncties.
- *Voedselhulp en voeding*: initiatieven steunen die de uitvoering van het EU-beleid voor humanitaire voedselhulp bevorderen en de coördinatie in dit verband.

CONCLUSIE

In 2013 heeft de Commissie doeltreffend gereageerd op de almaar toenemende mondiale behoefte aan noodmaatregelen en noodhulp, waarbij meer dan 120 miljoen mensen werden bereikt. De EU handhaafde het hoge niveau van de in 2012 verleende bijstand (ruim 1,3 miljard EUR²²) en intervenueerde bij alle belangrijke noodsituaties (Syrië, Centraal-Afrikaanse Republiek, Filipijnen, Sahel, enz.) en verstevigde haar rol als wereldwijd leidende donator van humanitaire hulp.

Het aantal rampen blijft wereldwijd toenemen en deze ontwikkeling zal zich met de klimaatverandering voortzetten. Dit vraagt om humanitaire actie van een nog grotere doeltreffendheid. Tegen de achtergrond van de economische crisis zijn nog meer inspanningen geleverd om elke euro zo doeltreffend mogelijk te besteden. Dit betekent niet alleen dat ernaar gestreefd wordt dat de juiste hulp tijdig degenen bereikt die het meest behoefte eraan hebben, maar ook dat

²²

Alleen Commissie, bijdragen van EU-lidstaten niet inbegrepen.

gezocht wordt naar een werkwijze waarmee meer kan worden bereikt met minder middelen. In 2013 werd veel belang gehecht aan een sneller en efficiënter optreden en het verminderen van het aantal overlappingsen in de processen en acties.

Belangrijke vooruitgang is geboekt op het gebied van civielebeschermingsacties, met inbegrip van de opening van het Europees coördinatiecentrum voor respons in noodsituaties (ERCC) en de aanneming van de nieuwe EU-wetgeving inzake civiele bescherming, waardoor de samenwerking tussen lidstaten bij de respons in noodsituaties in grote mate versterkt wordt. De noodsituatie op de Filipijnen was in het bijzonder een voorbeeld van de geslaagde combinatie van humanitaire hulp- en civielebeschermingsoperaties, en van de nauwe samenwerking tussen de Commissie en de lidstaten. In de onmiddellijke nasleep van de ramp reageerden alle lidstaten positief op de verzoeken om bijstand, die door het ERCC werden gecoördineerd en aangevuld door de promptte humanitaire en andere hulp die door de EU werd verstrekt.

Algemene informatie over ECHO is beschikbaar op de volgende website:

http://ec.europa.eu/echo/index_en.htm

Financiële gegevens over het optreden van de Commissie in 2013 met betrekking tot humanitaire hulp en civiele bescherming zijn te vinden op:

http://ec.europa.eu/echo/funding/key_figures/echo_en.htm

Operationele informatie van voorgaande jaren is te vinden op:

http://ec.europa.eu/echo/about/annual_reports_en.htm